

**Спільний звіт зацікавлених сторін: Фондації
«Відкритий Діалог», організацій «Захисники прав людини»
(«Human Rights Defenders») та «Ініціатива заарештованих
адвокатів» («the Arrested Lawyers Initiative»)
в універсальний періодичний огляд Ради з прав Людини
ООН – Туреччина**

35 сесія (Січ. – Лют. 2020)

**ДОВІЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ
АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ЗАКОНУ
ТА КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ
ДОДАТКА I-MESSAGE (BYLOCK)**

16 липня 2019 року

Спільний звіт зацікавлених сторін: Фондації «Відкритий Діалог», організацій «Захисники прав людини» («Human Rights Defenders») та «Ініціатива заарештованих адвокатів» («the Arrested Lawyers Initiative») в універсальний періодичний огляд Ради з прав Людини ООН – Туреччина

35 сесія (Січ. – Лют. 2020)

ДОВІЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ЗАКОНУ ТА КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ДОДАТКА I-MESSAGE (BYLOCK)

I. ЗАЯВНИКИ

А. Фондація «Відкритий Діалог» була заснована в Польщі в 2009 році за ініціативою української студентки та громадської активістки Людмили Козловської (наразі – Президент Фондації). Від моменту заснування Фондації її статутні цілі включали захист прав людини, демократії та верховенства права в пострадянських регіонах. Спочатку Фондація зосереджувала свою увагу, головним чином, на Казахстані, Росії, Україні і – з 2016 року – Молдові, але в липні 2017 року сфера її діяльності розширилася в зв'язку з ситуацією, яка стрімко погіршується в Польщі та інших державах-членах ЄС, яким доводиться мати справу з наслідками антиліберальної політики своїх популістських урядів. Фондація втілює свої цілі за допомогою спостережних місій, які слідкують насамперед за індивідуальними випадками порушення прав людини. У Фондації є великий досвід в області захисту прав політв'язнів і політичних біженців. За підсумками своєї роботи, Фондація публікує аналітичні звіти та поширює їх серед ООН, інститутів ЄС, ОБСЄ, Ради Європи, департаментів закордонних справ та парламентів. У Фондації є постійні представництва у Варшаві та Брюсселі.

00-580 Варшава, Aleja Szucha 11a, офіс 21

Електронна пошта : odfoundation@odfoundation.eu; lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Сайт: <https://ru.odfoundation.eu/>

B. Human Rights Defenders (HRD) (Захисники прав людини) – некомерційна та неурядова організація, створена відповідно до німецького законодавства, яка базується в Кельні. Як міжнародна організація громадянського суспільства, HRD є незалежною від будь-якої політичної ідеології, економічних інтересів або релігії. Вона має на меті підтримувати людей, схильних до усіх видів порушень прав людини. HRD працює, аби захищати право на життя, верховенство права, право на приватне життя, свободу асоціацій.

Hohenstaufenring 62 50674 – Кельн / Німеччина

info@humanrights-ev.com | <https://humanrights-ev.com/>

C. The Arrested Lawyers Initiative (ALI) (Ініціатива заарештованих адвокатів) – правозахисна група, заснована в 2016 році, що складається з адвокатів із усієї Європи. ALI базується в Брюсселі, надає захист адвокатам, яких переслідують за здійснення своєї професійної діяльності. ALI випустила понад 10 звітів та інформаційних бюлетенів, на які посилалися Верховний Комісар і Спеціальні Доповідачі ООН, Європейський Парламент, Державний Департамент США та різні НУО.

www.arrestedlawyers.org | general@arrestedlawyers.org | arrestedlawyers@gmail.com | [@ArrestedLawyers](https://www.instagram.com/ArrestedLawyers)

II. ВСТУП

1. Турецька Республіка є членом ООН і учасником МПГПП і МПЕСКП. 21 липня 2016 року Турецький Уряд оголосив надзвичайну ситуацію, яка тривала до 18 липня 2018 року. Туреччина повідомила про відступ від МПГПП: статті 2 і 3 (право на компетентний правовий захист), стаття 9 (право на свободу та особисту недоторканність), стаття 10 (право на гуманне поводження в місцях позбавлення волі), стаття 12 (свободу пересування), стаття 13 (процесуальні гарантії в разі вигнання), стаття 14 (право на справедливий суд), стаття 17 (право на таємницю), стаття 19 (право на свободу вираження), стаття 21 (право на мирні зібрання), стаття 22 (свободу асоціацій), стаття 25 (політичних прав), стаття 26 (рівність перед законом), стаття 27 (захист меншин) – права МПГПП, які було б порушено з відступу¹

2. З 2014 року, Туреччина довільно використовувала антитерористичне законодавство для придушення інакодумства. Як сказав Комісар з прав людини Ради Європи:

«Закони з дуже широким поняттям тероризму й участь злочинної організації, а також тенденція судової влади ще більше розширити їх не є новою проблемою в Туреччині, про що свідчать численні рішення Європейського суду з прав людини. Ця проблема досягла безпрецедентного рівня останнім часом. Прокурори, і все більше суди, розглядають законні та мирні дії і заяви, що охороняються Європейською Конвенцією з прав людини, як доказ кримінальної активності... те, що використовується як доказ, іноді дуже суперечливе й необґрунтоване... що стало фактично неможливим передбачити совісність правомірних наслідків таких дій... така невизначеність перешкоджає законній розбіжності та критиці».²

¹ Міжнародна комісія юристів, «Правосуддя призупинено: Доступ до правосуддя та надзвичайний стан в Туреччині» (2018), 8-9 <<https://www.icj.org/wp-content/uploads/2018/12/Turkey-Access-to-justice-Publications-Reports-2018-ENG.pdf>>, доступно 4 березня 2019 року

² <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/turkey-needs-to-put-an-end-to-arbitrariness-in-the-judiciary-and-to-protect-human-rights-defenders>

3. Згідно з дослідженням³ the Arrested Lawyers Initiative, проведеним за статистикою Міністерства Юстиції Туреччини:
- Туреччина звинуватила 221.336 осіб за статтею 314 Кримінального Кодексу Туреччини (участь у збройній терористичній організації) між 2012 і 2017;
 - Крім того, державні прокурори звинуватили понад 300.000 осіб за статтями 309-316 Кримінального Кодексу Туреччини, які передбачають злочини проти Конституційного Порядку в 2017 і 2018;
 - Статистика також свідчить, що в 2017 році турецькі прокурори відкрили розслідування щодо 527.154 осіб за статтями 309-316, у 2018 році це число склало 456.175.
4. Кримінальний Кодекс не містить визначення збройної організації або групи. Відсутність достатніх юридичних визначень і критеріїв збройної терористичної організації та злочини як участь у збройній терористичній організації схиляють до їхнього довільного використання.⁴ Нечітке формулювання кримінальних положень щодо державної безпеки та тероризму, їх надмірно широка інтерпретація турецькими суддями та прокурорами роблять усіх адвокатів та інших правозахисників ймовірними жертвами судового переслідування.

III. КРИМІНАЛІЗАЦІЯ КОРИСТУВАННЯ ДОДАТКОМ I-MESSAGE (BYLOCK)

5. ByLock був зашифрованим додатком I-Message, доступним для скачування на Google Play Store, Apple Store, і працював до 19 лютого 2016 року.
6. Національна розвідувальна організація Туреччини (Millî İstihbarat Teşkilatı або MİT) отримала цифрові дані, пов'язані з ByLock засобами розвідки (хакерства та зворотної розробки) від серверів, які перебували в Литві (згідно Литовського Уряду, Туреччина ніколи не подавала офіційний запит щодо процедур юридичного співробітництва) та випустила звіт, що містить: «ByLock був запропонований для ексклюзивного користування членами Гюленовського руху» не дивлячись на те, що він був доступний для скачування на Google Play Store, Apple Store та інших електронних ринках»⁵.

³ <https://arrestedlawyers.org/2019/05/30/abuse-of-the-anti-terrorism-laws-by-turkey-is-steadily-increasing/>

⁴ CDL-AD(2016)002-е Висновок за статтями 216, 299, 301 та 314 Кримінального Кодексу Туреччини [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2016\)002-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)002-e)

⁵ Досі сумнівним є те, як MİT отримав так звані дані ByLock, і влада Туреччини навмисно залишає це питання без відповіді. Хоча турецьке прецедентне право вимагає, аби цифрові дані передавалися підозрюваним, обвинуваченим і судам, турецька корпорація Intel ще не передала їх. Вона лише відправляє до суду звіти, індивідуалізовані для відповідача, у вигляді паперової копії.

7. З безпрецедентними вироками, Головне Кримінальне Правління Касаційного Суду (вищий кримінальний суд Туреччини) винесло рішення, ухваливши думку МІТ і зробило висновок, що скачування та використання зашифрованого додатка I-Message (ByLock) є достатніми підставами, аби засудити когось за статтею 314 Кримінального Кодексу Туреччини, яка стосується участі у збройній терористичній організації, та передбачає від 7.5 до 15 років ув'язнення.⁶
8. Згідно цих суджень, Туреччина вже переслідувала та посадила 79.337 осіб⁷ відповідно до антитерористичного законодавства за можливе користування месенджером. За словами заступника Міністра внутрішніх справ, ще майже 15.000 осіб будуть засуджені на тих же підставах.

IV. КРИТИКА МІТ СТОСОВНО BYLOCK

9. **FOX-IT, Голландська іноземна ІТ-компанія:**

FOX-IT, яка випустила незалежний звіт⁸, де описане розслідування МІТ як, апіорі, упереджене по відношенню до свого висновку.

Розслідування, проведене FOX-IT суперечить ключовим результатами МІТ. FOX-IT також виявили невідповідності в звіті МІТ, які вказували на маніпуляцію результатами та / або скріншотами МІТ. До того ж, FOX-IT виявили розслідування МІТ фундаментально некоректним через суперечливі та безпідставні результати, відсутність об'єктивності та прозорості.

Загалом, FOX-IT вияснили, що якість звіту МІТ є надзвичайно низькою, особливо, коли його порівняли з юридичними наслідками у вигляді затримання 75.000 турецьких

⁶ Касаційний суд, 16-а палата, справа № 2015/3, рішення № 2017/3 (24 квітень 2017);
Головне Кримінальне Правління Касаційного Суду, 26.09.2017, 2017/16 MD-956 E, 2017/370 K.,
Головне Кримінальне Правління Касаційного Суду, 20.12.2018, 2018/419 E, 2018/661 K.

⁷ Заява заступника міністра внутрішніх справ: <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/catakli-511-bin-kisiye-fetoden-islem-yapildi-3770339/>

⁸ Фох-ІТ, «Звіт свідка-експерта стосовно розслідування ByLock» (13 вересня 2017 року):
<https://foxitsecurity.files.wordpress.com/2017/09/bylock-fox-it-expert-witness-report-english.pdf>

OPEN DIALOGUE

громадян.⁹ FOX-IT вважають, що звіт фундаментально некоректний у своїй аргументації, не заснований на судових принципах, а також не містить об'єктивності та прозорості.

10. FREEDOM HOUSE¹⁰

Десятки тисяч турецьких громадян були безпідставно затримані за їх ймовірне користування зашифрованим додатком комунікації ByLock. Юридичні та технічні експерти поставили під сумнів заяву уряду, що додаток було первинно використано членами Гюленовського руху, вказуючи на його широку доступність і популярність в 41 країні. Воно було у безкоштовному доступі для скачування в магазинах додатків Apple та Google, до того, як було видалено розробником.*

Офіційні представники Туреччини заявляють, що програма була розроблена одним із основних членів Гюленовського руху. Експерти вірять, що Національна Розвідувальна Організація Туреччини (МІТ) зламала сервер ByLock, що знаходився у Литві та який вносив до списку сотні тисяч користувачів у незашифрованому формі. Попри відсутність доказів, довільний характер тотальних арештів, безліч користувачів були визнані винними в співучасті просто за скачування цього додатка. Полеміка навколо ByLock також загнала в пастку членів правозахисного товариства Taner Kılıç, глава Amnesty International у Туреччині, був затриманий в червні 2017 року, і єдиним відомим доказом у його справі було твердження, що він користувався ByLock, яке він заперечував.

11. До того ж, міжнародно визнані юристи зробили наступний висновок: «абсурдно припускати, що доступність [ByLock's] була обмежена для певної групи людей», тобто для членів Гюленовського Руху.
12. ALI, міжнародна правозахисна група, наголосила на невідповідності у викладенні фактів стосовно ByLock Турецьким Урядом¹¹.

⁹ <https://blog.fox-it.com/2017/09/13/fox-it-debunks-report-on-bylock-app-that-landed-75000-people-in-jail-in-turkey/>

¹⁰ Наприклад, див. Freedom House, «Свобода в мережі 2017: звіт по Туреччині», на ст. 14, 15: <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/turkey>; Правозахисник «Що таке ByLock?» (V3.0), доступний за адресою: <https://humanrights-ev.com/what-is-bylock/>.¹²

¹¹ Arrested Lawyers Initiative, Bylock-Ever Changing Evidence

https://arrestedlawyers.files.wordpress.com/2018/01/bylock_report_by_the_arrested_lawyers.pdf

V. НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ РАМКИ

13. Конституція Турецької Республіки та Міжнародний Пакт про Громадянські та Політичні Права (МПГПП) гарантують:
- Свободу від зворотної сили злочинів і покарань (ст. 15, МПГПП; ст. 11, Загальна декларація з прав людини (ЗДПЛ); ст. 38 Турецької Конституції);
 - Свободу вираження (ст. 19, МПГПП¹²; ст. 19, ВДПЧ; ст. 26 Турецької Конституції¹³) та
 - Право не бути підданим свавільному арешту чи затриманню під вартою (ст. 9, МПГПП; ст. 9, ВДПЧ); ст. 19 Турецької Конституції),
 - Право вимагати поважати його/її особисте та сімейне життя¹⁴, свободу комунікації¹⁵, та право вимагати захисту його/її персональних даних¹⁶.

¹² Стаття 19 МПГПП

- Кожна людина має право безперешкодно дотримуватися своїх поглядів.
- Кожна людина має право на вільне висловлення своєї думки; це право включає свободу шукати, отримувати та поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір.

¹³ Свобода висловлення та поширення думки, стаття 26 – кожен має право на висловлення та поширення своїх думок: усно, письмово або в картинках, або за допомогою медіа, індивідуально або колективно

¹⁴ Стаття 17 МПГПП

- Ніхто не може зазнавати безпідставного чи незаконного втручання в його особисте та сімейне життя, свавільних чи незаконних посягань на недоторканність його житла, таємницю його кореспонденції чи незаконних посягань на його честь і репутацію.

- Кожна людина має право на захист законом від такого втручання або таких посягань.

¹⁵ Свобода комунікації, стаття 22 – кожен має право на свободу комунікації. Приватність комунікації є фундаментальною. Поки немає рішення судді, прийнятого належним чином, по одній або декількох підставах з метою національної безпеки, громадського порядку, запобігання злочину, охорони громадського здоров'я та суспільних норм, або захист прав і свобод інших, або поки немає письмового рішення уповноваженого законом агентства у випадках де відстрочка завдає шкоди, знову за вищесказаними підставами, не повинно бути перешкодження комунікації, як і порушення її приватності.

¹⁶ Стаття 20 – Кожен має право вимагати поважати його / її особисте та сімейне життя. Недоторканність особистого чи сімейного життя не може бути порушена... Кожен має право вимагати захист його / її персональних даних... Персональні дані можуть бути оброблені лише у випадках, передбачених законом або за вираженою згодою людини. Принципи та процедури щодо захисту персональних даних повинні бути окреслені в законі.

14. Свобода від зворотної сили злочинів і покарань, а також принцип відсутності покарання без закону були передбачені Конституцією (стаття 15-2), ЕКПЧ (стаття 15-2), та МПГПП (ст. 4-2).
15. Згідно з Робочою Групою з довільних затримань (Working Group on Arbitrary Detentions – WGAD), законність вимагає: «сутність кримінального закону повинна бути належною та доречною в демократичному суспільстві, яке поважає людську гідність і права»¹⁷. Отже, кримінальне покарання вимагає, аби звинувачуваний був винним і покарання було необхідним, в інтересах формального та матеріального правосуддя¹⁸.

VI. ВИСНОВКИ

16. Криміналізація користування VuLock є зворотнім покаранням, тому що:

- Воно не передбачене турецьким законом,
- Воно є безпрецедентним у випадку з турецьким законом,¹⁹
- Під час ймовірного користування воно не було об'єктом досить точного, обґрунтованого закону, до якого була б застосована певна санкція²⁰.

17. Використання VuLock не доводить злочинної провини²¹. Використання софта електронної комунікації, який був запропонований для громадського користування через найбільш відвідувані та відомі онлайн платформи (тобто Apple і Google Play stores) є законною реалізацією фундаментальних прав, а саме свободи вираження та свободи (конфіденційної) комунікації, а не злочином. Свобода вираження включає право шукати, отримувати та поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, включаючи всі форми електронного способу вираження.²²

¹⁷ РГПЗ, Висновок № 10/2018, у пункті 53.

¹⁸ Там саме

¹⁹ Користування програмою VuLock стало фактично кримінальним у результаті звіту МІТ і його безпрецедентного судового тлумачення.

²⁰ Там саме, в пункті 50.

²¹ Privacy International, Бути заарештованим за використання шифрування це як бути заарештованим за замикання входних дверей або за зберігання сейфа, <http://www.bylockreality.com/index.php/2018/01/22/being-arrested-for-using-encryption-like-being-arrested-for-locking-your-front-door-or-owning-a-safe/>

²² Комітет з прав людини ООН, Примітка загального порядку № 34, Стаття 19: Свобода думок і вираження, в пунктах 11, 12.

18. Вирок може ґрунтуватися на листуванні, яке показує, що злочин було скоєно за умови, що таке листування було досконалим законним шляхом, і в будь-якому випадку воно підтверджується іншими конкретними доказами.
19. Арешт або утримання під вартою за відсутності законних підстав – у порушенні принципу законності є довільним.²³ Зворотне кримінальне покарання взяття під варту дорівнює довільному затриманню.²⁴ Арешт або утримання під вартою як покарання за законну реалізацію прав, гарантованих МПГПП, таких як свобода вираження, є довільним.²⁵
20. Криміналізуючи зворотні законні засоби вираження та комунікації, Туреччина порушила принцип законності, а також свої національні та міжнародні зобов'язання.

i. Захищати та поважати

- Свободу вираження,
- Свободу конфіденційної комунікації,
- Принцип беззаконного покарання,
- Заборона зворотних покарань,
- Право на недоторканність особистого життя, та

ii. Утриматися від довільних затримань.

21. Комітет з Прав Людини ООН прийняв рішення, що утримання під вартою на підставі користування або скачування VuLock не може виправдати позбавлення волі.²⁶
22. Робоча група ООН з довільних затримань²⁷ прийняла рішення у відповідь, що Туреччина, затримуючи під вартою людей на підставі користування VuLock, порушує свободу вираження²⁸ та право на свободу (Стаття 9 МПГПП). Окрім того, Робоча Група з довільних затримань (WGAD) зробила висновок, що практика затримань турецького уряду щодо членів Гюленовського Руху створює порушення²⁹

²³ Комітет з прав людини ООН, Примітка загального порядку № 35, «Стаття 9: Свобода та безпека особистості», в пункті 11.

²⁴ Там саме, в пункті 17.

²⁵ Там саме.

²⁶ Міркування, прийняті Комітетом відповідно до Факультативного протоколу, в зв'язку з повідомленнями № 2980/2017, ССРР/С/125/Д/2980/2017, «Він нагадує, що відступ від статті 4 не може виправдовувати позбавлення волі, яке є необґрунтованим або непотрібним».

²⁷ У шести з семи скарг, поданих особами, затриманими в ході розслідування, які були проведені після спроби перевороту 2016 року, і з якими був пов'язаний відступ від МПГПП.

²⁸ РГПЗ, Висновок № 44/2018, в пунктах 86—88; РГПЗ, Висновок № 42/2018, в пунктах 88, 89.

²⁹ Управління Верховного комісара ООН з прав людини, «Виклад фактів № 26» (8 лютого 2019) 6 <<https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Detention/FactSheet26.pdf>>, доступно 3 березня 2019.

В контексті РГПЗ визначення Категорії V виглядає наступним чином: «позбавлення волі є порушенням міжнародного права на підставі дискримінації за ознакою народження, національного, етнічного або соціального

Категорії-V³⁰ (іншими словами, WGAD прийняло рішення, що Туреччина порушила право на свободу на підставі дискримінації, заснованому на національності, релігії, етнічного або соціального походження, політичного інакодумства, або будь-якого іншого статусу).

23. Занепокоєння з приводу точності звіту МІТ, законності збору даних, на яких вони засновані, та законності їхнього використання в якості доказів у суді посилюють і множать підстави, за якими Туреччина порушила свої міжнародні зобов'язання в галузі прав людини³¹.

VII. РЕКОМЕНДАЦІЇ

24. Ми закликаємо Турецький Уряд:

- a) Беззастережно випустити та зняти звинувачення щодо осіб, які були довільно притягнуті до суду або утримувалися під вартою на підставі ймовірного користування VyLock,
- b) Дозволити офіційний візит Спеціального Доповідача ООН із захисту прав людини та фундаментальних свобод, в умовах боротьби з тероризмом, для проведення розслідування переслідувань у відповідь на спробу перевороту в липні 2016 року і проголошення відповідних рекомендацій,
- c) Дозволити офіційний візит Спеціального Доповідача ООН з питання права на недоторканність особистого життя, аби переглянути розслідування Millî İstihbarat Teşkilatı (Національна Розвідувальна Організація Туреччини) зв'язків з VyLock,

походження, мови, релігії, економічного становища, політичних чи інших поглядів, статі, сексуальної орієнтації, інвалідності або будь-якого іншого статусу, який націлений або може привести до ігнорування рівності людей».

³⁰ Робоча група ООН з довільних затримань, Висновок № 78/2018 щодо Хамзи Ямана (Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/78; Висновок № 84/2018 стосовно Ендрю Крейга Брансона (Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/84; Висновок № 42/2018 стосовно Местана Яймана (Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/42; Висновок № 43/2018 стосовно Ахмета Чаліскана (Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/43; Висновок № 44/2018 стосовно Мухаррема Генчторка (Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/44; Висновок № 11/2018 стосовно Месута Качмаза, Мерала Качмаза та двох неповнолітніх (Пакистан та Туреччина) Док ООН А/КпПЧ/РГПЗ/2018/11.

³¹ Див., зокрема Ясір Гьокче (Yasir Gokce), «Омана Vylock: Поглиблений аналіз слідства Vylock в Туреччині» (2018) 26 Цифрове розслідування 81.

- d) Поділитися з юристами та правозахисниками цифровими даними, що використовуються для переслідування можливих користувачів VyLock, а також виявити як ці дані були отримані,
- e) Провести законну перевірку щодо використання принципів зворотного закону у випадках з VyLock,,
- f) На законодавчому рівні, звужити та прояснити концепції тероризму, терористичної організації та збройної групи, а також концепції участі в терористичній організації – відповідно до міжнародних стандартів і зобов'язань у рамках МПГПП і ЄКПЛ,
- g) Відповідно до міжнародно визнаних стандартів у галузі прав людини, визначити критерії для переслідування у випадках тероризму з позицією уникнути широкої інтерпретації, а також виборчого та дискримінаційного застосування,
- h) Прийняти законодавчі та правоохоронні заходи, аби антитерористичне законодавство не використовувалося проти тих, хто здійснює своє право на свободу вираження поглядів, свободу думок і свободу інформації, і тих, хто займається мирною та законною журналістською, публічною, правовою та правозахисною діяльністю,
- i) Забезпечити ефективне, всебічне та неупереджене розслідування порушень офіцерами правоохоронних органів та розвідки під час розслідувань випадків, які включили звинувачення за «пропаганду» і «поширення матеріалів терористичних організацій»,
- j) Забезпечити вільні та безпечні умови праці для юристів у справах боротьби з тероризмом,
- k) Знову підтвердити прихильність зобов'язанням у галузі прав людини відповідно до міжнародних договорів, ратифікованих Туреччиною.